

GAZETA TRANSILVANIEI

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe un an 24 cor.; pe 1/2 an 12 cor.; pe 3 luni 6 cor., pentru România și streindătate pe un an 40 lei; pe 1/2 an 20 lei.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

Apare seara, în fiecare zi de lucru.

Redacția și administrația: Strada Prundului Nr. 15. Inseratele se primesc la administrație. Prețul după tarif și învolală Manuscrisele nu se înapoiază. TELEFON Nr. 226.

Funeraliile Episcopului Dr. Vasile Hossu.

Ultimul drum: dela Budapesta la Gherla. Inmormântarea. Condolențele.

— Raport special. —

Gherla 18 Ian. n. 1916.

Pe drum.

În 14 Ianuar pe când umbrele sării se risau pe străzile Budapestei carul mortuar dădea sarcofagul superb cu rămășițele pământului ale marelui Arhiepiscop spre gara de est.

Prietanii și consăngenii cari veniseră la Budapesta ca să-l dea mortului dinstea din urmă, au plecat cu trenul accelerat în aceeași seară.

Erau în Sa Dr. V. Frențiu, episcopul Lugojului, deputația orașului Gherla (Duha Kristof și Dr. Pap Gusztáv) Rev. canonic capitular Gr. Pop cu secretarul V. Pordea, mai mulți prieteni și rudeni.

La Cluj se asociară în Sa Ep. Dem. Radu, canonicul S. Ciceronescu, adv. diecesan Dem. Kiss, secretarul Dr. Gr. Pop și prof. din Beluș Dr. I. Georgescu.

Din Cluj cu întârziere de 2 ore plecăm cu trenul de pe valea Someșului. Vagonul mortuar e încopciat la acest tren.

Vreme posomorâtă. Fulgi de nea se aștern pe câmp și dealuri. O jale adâncă se coboară peste întreg cuprinsul.

Atât de grea ne e conversația. Flecăre e adâncit în gândurile sale; încă nu ne putem da seamă de greznica nanorocire ce ne-a ajuns.

Icolodul mare e cea dintâi parohie de pe teritoriul diecezei, care așteaptă cu praporii cerniți sosirea Aceluia pe care odată văzutu-l-a trecând cu mărire spre noua sa reședință. Clopotele bisericilor sună lugubru, cântările funebrale, repetă cu îndulțire: Vecnicia lui pomenire. În ochii tuturor se ivesc lacrimi de adevărată durere pentru Păstorul bun și sufletul mobil ce atât a iubit și suferit pentru toți.

Sosirea în Gherla.

Mulțime imensă așteaptă în gara Gherlei sosirea trenului. Toate corporațiile și institutele culturale își au reprezentanții lor: Partidul național reprezentat prin Dr. T. Mihali, Dr. G. Tripon, Fr. Hossu Longin, Dr. Kerekes; Reuniunea femeilor române în corpore în frunte cu prezidenta Dna V. Karsal. Institutele noastre culturale de aici. Seminarul teologic, preparandia de băieți și fete, tinerimea școlară dela toate institutele din loc fără deosebire de naționalitate și confesiune.

Și a fost de față și cea mai tânără fiică a diecezei, — preparandia de fete. E cel mai strălucitor mărghitar din bogata cunună a Il-sale arhieresc și duloșia ce a stărnit-o prezenta elevilor și a profesorilor a stors lacrimi din ochii tuturor.

A făcut o excelentă impresie telegrama și coroana depusă de soc. academică P. Maior, al cărei membru de onoare a fost ep. Vasile și mai ales un document viu e expresia a ceea ce admirăm a tinerimii noastre academice față de marele arhieru, care atât a iubit tineretul, nădejdea mare a unui viitor strălucit.

Orașul era reprezentat prin primarul Todori Lukács și senatul orașnesc, apoi Institutul corector, judecătoria, gimnaziul de stat, școala civilă de fete de stat, spitaul militar, biserica armeană, claustrul franciscan, biserica reformată, comunitatea israelită etc.

Orașul a luat dispoziții pentru menținerea ordinii, iar oamenii întreprinderi funebre au făcut pregătirile pentru purtarea defunctului în biserica parohială.

La ridicarea sarcofagului în Sa episcopul Lugojului, îmbrăcat în ornatele arhieresci binecuvântă cadavrul asistat de preoțimea gremială, compusă din: Il. Sa. prepozitul Georg u, canonicii Ivasco, Domide și diaconii protopopul Gherlei Dr. Bojor.

Sarcofagul e depus în carul mortuar tras de patru cai negri și e acoperit de o mare mulțime de splendide coroane. Remarcabilă e coroana de lauri, cu fundă tricoloră pusă pe cosciug în

numele partidului național de D. Dr. T. Mihali, președintele clubului parlamentar cu inscripția: *Iubitului și marelui prelat Vasile.*

Cosciugul pleacă la oarele 11 spre biserica parohială. Clopotele tuturor bisericilor sună, ear flămurile cerșite vestesc sosirea dureroasă al celui mai iubit arhieru, ce a avut cândva aceeași dieceză. E o cale dureroasă care pare-că nu mai lua sfârșit.

La intrarea bisericel parohiale episcopul Orăzilor-mari P. S. Sa Dem. Radu rostește o pătrunzătoare cuvântare în amintirea episcopului Vasile.

Sunt trei ani, a zis P. S. Sa, de când cu bucurie nedescrisă a primit această eparhie pe Mirele ei iubit. *Bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului* — a-i exclamat atunci voi și cu voi întreaga biserică. Niciodată însușire mai mare n'a cuprins neamul românesc, de cât atunci când episcopul Vasile Hossu a intrat în această reședință. Ca un eliberator a venit în triumf și ca un mântuitor s'a dovedit în scurta sa păstorie. După cum soarele împraștie întunerecul și trezește energia vieții astfel a trezit acest arhieru la o nouă viață această întinsă eparhie.

Și văzând cum cresc și înfloresc toate sub cărmuirea lui providențială exclamat-am cu toți: *Bine este cuvântat cel ce a venit întru numele Domnului.*

Tot cu aceste cuvinte trebuie întâmpinate și astăzi, deși jale adâncă copleșește sufletele noastre. El a trecut la vecinicie, dar opera lui trăește pentru vecinicie. Ca un erou și-a făcut datorința în slujba, ce i s'a încredințat încât e vrednic să i se zică: Vino servitor credincios, peste puține ai fost credincios, peste multe te voi pune, întră întru bucuria Domnului tău!

După aceasta avântă vorbire sarcofagul e depus pe catafalcul bisericel parohiale și întreg convoiul intră în biserică. Se citesc rugăciunile de desegare și se întonează un nou: în vezi pomenirea lui!

Funeraliile.

Luni în 17 a. l. s'au îndeplinit ceremoniile eclesiastice cu mare pompă în biserica parohială din Gherla.

Deja din presara zilei sosiră preoții și mireni depe întreg cuprinsul pământului românesc din această țară, iar trenul de dimineață aduse pe alții, mai ales din apropiere. Deputații sosiseră, aproape toate corporațiile diferitelor societăți, instituții culturale, administrative și politice își trimiseră reprezentanții lor la înmormântare.

Nicicând n'a văzut Gherla atâta lume românească ca în aceste două zile și nici odată oameni din așa depărtare nu au convenit. Dar nici atâtea frunzi încrețite, inimi săngerate și îngrijări nu au transpirat vre-odată din fața acestei mulțimi, ca acum.

Din telegramele trimise, scrisorile, vorbele atâtor oameni se ridică un simptom, o dovadă strălucită, că episcopul Hossu a fost atât de iubit de toți, cum nici un alt om nu va putea zice despre sine.

La 9 oare pornește convoiul dela curtea episcopescă din piața Gherlei. Episcopii percurg strada principală spre biserica parohială, urmași de marea mulțime. Serviciul divin începe, Ilustrățiile lor, epis. Orăzilor Dr. Demetriu Radu și Dr. Valer Traian Frenț pontifică cu

o strălucită asistență: Dr. Victor Smigelski canonic la Blaj, Ion Georgiu prepozitul Gherla, Dr. Isidor Marcu canonic Blaj, Dr. Danil Fireza canonic Lugos, Dr. Ciceronescu canonic Oradea mare, Dr. Victor Bujor paroh și protopopul Gherlei, Dr. Octavian Domide canonic în Gherla și alți mulți din toate diecezele provinciei mitropolitane unite. Răspunsurile le-a susținut corul teologilor și profesorul de cant, din Blaj dl Aron Papiu, dulosul cântăreț atât de apreciat și iubit de răposatul episcop.

Biserica a fost până în capăt ticșită de lume: Delegațiile și reprezentanții diferitelor corporații și dicasterii deabia își află loc în biserică. Lângă cosciug au ocupat locul rezervat rudeniile: d-na Frida Cirlea, Ion Hossu, protopopul Mlașului, nepoții: Iosif Hossu, Dr. Iuliu Hossu, Ion Hossu, Dr. Octavian Frie, Francisc Hossu Longin, apoi dl Dr. Teodor Mihali președintele clubului parlamentar român cu doamna. La alt loc e preparandia de fete cu d-șoara Livia Coroian și profesoarele, apoi reuniunea femeilor cu d-na Victoria Karsal prezidentă.

Cuvântul funebral l'a rostit dl canonic Dr. Octavian Domide, entuziastul orator, care atât de elocvent a relevat meritele regretatului episcop și cu atâtea duloșie și-a luat ultimul rămas bun.

Episcopul Hossu — a spus oratorul, — a strălucit ca soarele care a împraștiat umbra, a trezit tot la viață, dar a apus prea de curând. Niciodată un om cu atâtea însușiri strălucite n'a sezut în vre-un scaun episcopesc. Nimeni din vedere nu-i scăpă. Nu era cauză publică, care să nu-l preocupe. Deși simția cât de greu e bolnav, nu pregeta a merge la Budapesta la ședințele Casei de sus, de unde pleca la delegațiuni în Viena și îndată la Supur la sfințire de biserică. Părinte a fost, nu episcop. Ușa îi era deschisă pentru toți. Năcazurile unui neam întreg El le-a purtat și n'a lăsat să-i scape momentul, care să nu-l folosească pentru ridicarea diecezei și consolidarea neamului.

Ceeace el a făcut pentru dieceza Lugojului și a Gherlei o va spune istoria mai bine, decât o scurtă cuvântare cu acest dureros prilej. Serviciul divin s'a sfârșit. Episcopul Radu cetește desegarea din urmă apoi sarcofagul e ridicat și așezat în cripta episcopescă din biserica parohială.

Dorința defunctului a fost ca numai provizor să fie așezat aci, căci ultima dispoziție s'a făcut să fie transportat la mănăstirea Nicula, unde sub icona Maicii sfințe, a făcătoarei de minuni să-i doarmă somnul de vezi, după scurta lui viață atât de bogată în roade.

Târziu după amiază s'a întrunit preoțimea și cei sosiți la înmormântare la masă în reședința episcopescă, iar la oarele 4 au plecat cei mai mulți spre Cluj și Bistrița.

O despărțire dureroasă a fost aceasta. Ne-am depărtat nemângâiați și îngrijați. Razim îl col mai puternic al unui neam s'a coborât în grele vremi de groază, și cine va fi care să-i la locul cu vrednicie? Și mai ales cine va duce la îndeplinire opera începută cu atâtea avânt, pricepere și tact?

Deputații și oaspeții.

La înmormântarea satorită pe Luni în 10, și-au anunțat sosirea o mulțime de delegați și particulari, așteptați din toate părțile. S'au luat îndată dispoziții, ca noii sosiți să fie încartirăți la particulari, după ce era de prevăzută, că nu vor putea să încapă toți la pânțele otele din oraș. Am putut remarca pe următorii onorațiori și delegați în ziua înmormân-

tării: Maramurș: Tit Bud vicar, protopopul Alexandru Breban Baia mare, Kovács Tarua mare. Chivă: Protopopul Coza cu preoții: Bohăjal — Lăpuș, Mândruș — Nyires, Peter — Cozla: protopopul Pop — Cristoltei Balint, Pop — Lozna-mare, protopopul Ilies — Somcuta. Sălaj: Vicarul Dr. Al. Gheșe cu protopopii onorari Vasile Pop, Mihai Pop, Grațian; Flonta; protopopii Cherebaș — Odorhelu, Bohăjal — Naprădea; preoții Trușăș — Zălau, Talos — Poptelek, Ostatea — Valeul-mag, Avram — Chieșd, Achim — Moigrad, Tomșa — Aghires, Lupaș — Bobota, Varna — Snău, Bran — Săplac, Pop Vasile — Sighet. Intelectuali: Cosma Dr. Silvanțel, Dr. Gh. Pop adv. Zălau, Dr. Gheșe, Dr. Gyurko, Dr. C. Pop, Dr. Dragomir, Vasile Sonea, Emeni Pop dr. Sălăjanei, Mihai Bohăjal dr. Cădrenel. Protopopul Băliban — Uaimat; preoții Maior — Chend, Cupșa — Tășnad, Maior — Băița, Lenghel — Oarța, Lobont — Sărvăș, Andrean — Botș, Costea — Tihan, Ancean — Sărduc. Din Năsăud: Vicarul Halifă, deputatul dietal Gheșe, Dr. David Jude, profesori: Născuț, Domide, Grivase, Dr. Precup, Inv. Mihalea, Dr. Tofan cassarul fondurilor, Dr. Căpile, prof. Bojor, Pop — Hodău și câțiva români din Năsăud în frumoase vestimente românești, Din Bistrița: Protopopul Vajda Dionisie apoi Dr. Linul Dr. Scridon, Dr. Pahone, Dr. Tripon și 50 de cradincioși, Somșan preot militar, Bușgârdean, Bileș, Butura — Șomfătuș, Ion Pop — Nusfalău, Murășan — Kagia ca reprezentanți ai comunei bisericesti. Au mai fost de față și d-nele: Eugenia Dr. Tripon, Alexandrina Tripon, Roza Vajda.

Din Beluș și Oradea: Canonicul Ciceronescu, secretarul Grigorie Pop, Kiss advocatul diecesan, profesorul Georgescu. Lugos: Canonicul Dr. Fireza, Vicarul Hategului Crișan, profesorul Rogea, Giurgiu dr. Poporul, Popovici. Cluj: Protopopul Dăian, canonicul Hirschler, în numele statului catolic Fehér Gerő.

Au fost de față din partea comitatului și a oficiilor de stat: contele Bethlen Balázs, prefectul comitatului; vicecomitele, directorul sedriei ori, cel de finanțe și mai mulți oficiali. Dej: Dr. Teodor Mihali cu doamna, Dr. Ion Vajda, Dr. I. Cherebaș, Dr. Leonida Domide, protopopul Iaric Boreș cu doamna etc.

Doliul Blajului: Nicări jalea aceasta mare nu a lăsat urmă atât de adâncă, ca în Blaj: Din acest oraș, de unde repausatul a pornit spre drumul său de căcutor, unde și-a petrecut cele mai frumoase clipe ale vieții, s'au prezentat la înmormântare deputații în număr impresionant. Au venit: canonicii: Dr. Marcu, Dr. Cheșian, Dr. Smigelschi, profesori și Dr. Raș, Gavril Precup, Al. Ciura, Dr. Rusu, Dr. Coltor, Nicolae Negruț, Ion Fodor, Valer Suciu, Ion Negruț directorul preparandiei Aurel C. Domya, Aron Papiu etc.

Au fost apoi reprezentate toate oficiile și autoritățile din Gherla, în frunte cu primarul Todori Lukács și șefii diferitelor dicasterii. Preoțimea armeană a fost reprezentată prin Eă-ány Lukács.

De față au fost toți preoții din împrejurimea Gherlei în frunte cu protopopii, întovărășiți de fruntașii satelor, veniți cu toții în haine de sărbătoare, ca în ziua când veni arhieru iubit, ca Mire nou al diecezei. Numai fețele nu mai erau serene, nici ochii strălucitori, nici inimile ușoare, căci atunci a rășărit soarele așteptat de atâtea vreme, ca să apună atât de brusc și curând după o strălucire de abia trei ani.

Cine îi va lua locul? Și mai ales cine îl va d vrednicul urmaș? Oamenii de calibrul lui Hossu, nu se nasc în tot secolul. Și chiar când ar fi, nu au terenul și posibilitatea de a se valida în proporțiile așteptate. Și mai e și fatalitatea aceea a neamului românesc, că oamenii potriviiți situației așa de curând dispar fără a ne lăsa pe urmă o succesență, care opera începută să o continue cu același avânt, pricepere și iubire de cauză, ca marea înaintay, Dumnezeu, care poartă de grije popoarelor, ne va mii și ne va trimite un bărbat de același croiu, căci azi nu sunt vremea pentru oameni mici, mai ales la un popor care vrea să trăiască, cum suntem noi.

De încheiere vă mai comunic, că

Ilustritatea Sa eppul Orăzilor Dr. Demetriu Radu a dat săracilor orașului Gherla 200 cor., ca un tribut memoriei neuitatului său prețin și coleg, a episcopului Hossu. Coresp.

Coroane.

Canună de lauri cu fundă tricoloră:

Iubitului și marelui prelat Vasile Partidul național român.

Scumpului nostru prietin (fundă tricoloră)

Familia Teodor Mihali.

Neuitatului nostru fondator părinte iubitor episcop Vasile (Lauri, fundă albă)

Corpul profesorilor și elevilor dela preparandagr.-cat de fete Gherla.

In semn de dragoste

Episcop Valeriu.

Fondurile grănițarești recunoscătoare: Marelui protector și binefăcător.

Dr. V. Hossu.

Două splendide coroane dela familia Hossu apoi: Casa magnaților, Văradăi Arpád arhieriscop din Kalocsa, Dr. Bilasko, Dr. Siegescu, orașul Lugos, Neményi consilier ministerial, orașul Gherla și o mulțime de particulari.

Familia Francisc Hossu Longin din Deva a depus un admirabil buchet de roze albe cu inscripția: Franți și Elena.

P. S. Sa Mitropolitul Victor a adresat P. S. Sale episcopului Radu următoarea telegramă:

Cu mulțumită iau la cunoștință mesajul Il. Voastre și al D-lui Episcop de Lugoj la înmormântarea de mâine în Gherla. Tălmăciți condolențele mele preoților intristate. Aiăturându-mă la rugăciunile tuturor, doresc, ca colegul nostru episcop, răposat în Domnul să odihnească în pace.

Victor Mihály

mitropolitul de Alba-Julia.

Telegrame.

Adânc intristat de pierderea mult regretabilă a bunului și marelui arhieru Vasile, vă trimitem condolențele noastre profunde. Capitlul din Lugos.

Plângând cu adânc jale moartea marelui Arhieru și cu adevărat Părinte iubitor de fii și neamul său, cu inimă înfrântă subțern Venerabilului Capitlu Catedral în numele comitatului parohial și al credincioșilor români uniți din Dej expresivitatea durerii noastre nemărginite. Iaric Boreș, protopopul unit al Dejului.

Primiți respectuoase condolențe la moartea marelui arhieru. Cicio Pop Arad.

Infrânți de nemărginită durere pentru ireparabila pierdere a bisericel și a întregului neam românesc; prin decedarea Ilustrității Sale marelui arhieru și birbat al neamului Dr. Vasile Hossu episcop, în numele fondurilor grănițarești din districtul Năsăudului al căror mare protector și binevoitor a fost, trimitem onoratalui Capitlu cele mai sincere condolențe. Dr. Pahone, președintele fondurilor năsăudene.

Părtaș durerilor și doliului diecezel de Gherla pentru moartea celui mai mare episcop al ei și a cradincel românesci exprim capitlului cele mai simțite condolențe pentru decesul marelui episcop. Vasile Halifă vicar.

Asupra pierderii îndurate condolențe adânc simțite. Episcop Frenț.

Cuprinși de adâncă jale pentru moartea fostului nostru coleg și înaintay ilustru în catedră participăm cu toată inima la durerea bisericel și a neamului românesc întreg. Profesorii seminariali din Blaj.

Pierdut-am părinte și stălp și lumină. D-zeu vă aline. Familia Tripon.

Exprim cele mai sincere condolețe la moartea arhierului nostru iubit. Familia Ioan Mikaly, Maramurș.

Primiți Vă rog condolețele mele profunde pentru lăcătarea din viață a meritosului arhieru Vasile. Eternă să fie memoria lui. Episcopul Ioan.

Deplâng cu biserica și neamul întreg pe marele arhieru român, care adus cu sine atâtea mari nădejdi de mai bine. Artion M. Popa protopop.

Trecerea la cele vecinice a marelui nostru episcop Vasile Hosszu tocmai în aceste ore grele, prin cari trecem, când biserica, neamul și patria, avea mai mare lipsă de mintea și inima lui, ne-a lovit amar pre toți. Cu adâncă durere ne asotim cu toții la dolul general al bisericii și al neamului. Dr. Leon Scridon proto notar comitatens.

Adânc sguđuții de vestea morții marelui arhieru Vasile Hosszu, venim a ne exprima cele mai profunde condolețe pentru pierderea ce a suferit dieceza Gherlei și biserica noastră greco-catholică, precum și neamul întreg pierzând din știrile dintâiu unul din cei mai valoroși și inimoiși barbați. Direcțiunea și corpul profesoral al gimnaziului din Beiuș.

In fața dezastrului cumplit deslăntit asupra bisericii și neamului nostru prin trecerea la cele vecinice a marelui și mult iubitului nostru arhieru și părinte Dr. Vasile Hosszu, cu durere luăm parte la jalea adâncă a bisericii și neamului românesc. Preoții și poporul credincioși din Bistrița.

Deplângem adânc intristați pierderea preatimpurie a iubitului episcop Vasile. Familia Dr. Alesandru Hosszu.

Rugăm primiți sincerele condolețe pentru pierderea prea sfințitului episcop Dr. Hosszu, pe care am avut onoarea al numără între membrii direcțiunii și patronii institutului. La înormântare în Gherla se va prezenta o delegație. Economul.

Deplângem pierderea imensă ce a îndurat întreg neamul și biserica română prin trecerea la cele eterne a marelui și mult regretatului arhieru Vasile Hosszu.

Nicolau Zigre, Aloisiu Nyistor, Dr. Aurel Lazar, Dr. Justin Ardelean, Josif Diamandi, Georgiu Tulbure, Dr. Nicolae Zigre, Dr. Demetriu Kiss, Dr. Coriolan Pap, Dr. Nicolae Popovici, Andrei Horvat, Vasile Popovici, Dr. Ioan Baros, Dr. Savu Marc, Dr. Gregoriu Egly.

Au mai condoleat Senatul bis. din Năsăud prin protopopul Născuț; consiliul adm. fondurilor școlare din vicariatul Rodnei, Ilosvay secretar ministerial, Iuliu Nistor protopop, Capitlul din Lugoj, din Oradea mare și cel metr. din Blaj, comuna politică din Năsăud, Kerekes din Viena, — Zichy ianos gróf, Szambrecsány, arhiepiscop; Bielik vicar Apostolic castrens, Ep. Glattfelder Ep. din Sabaria, contele Miklos; — Teologii români din Oradea-mare, — deputatul Gherlei, Martonffy Márton; Ep. din Pésa contele Zichy Gyula; Ep. din Vác contele Csaki Nicolae, — Bis. gr. or. din Oradea, Gepeca Vasile, consilier ministerial, — parohul și credincioșii din Acăș; protopop Mustea din Lăpușul ung. Ep. Sătmăruului Bornemisza Tibor, — provincia lui minorităților din Arad, — Tallacy șef de secție; Lukács György, protopop Sonea din Reteag, Dr. Oitean adv. în Lăpușul ung. — președintele Fischmann Arthur, — protopretorile din Gherla Kecsely László Epp. Ardealului c. M. j. Ath, Augustin Vicas protopop, Reuniunea femeilor din Bistrița cu pres. Valeria Man, Szentistván Tărsulat B. p. etc.

Vicarul general episcopesc Ioan Georgiu a adresat clerului și credincioșilor din dieceza Gherlei următorul circular:

Mi se impune prea trista datorință de a face cunoscută moartea ce ne-a umplut inimile de durere, a iubitului și bunului nostru Părinte și Arhieru, Episcopul Dr. Vasile Hosszu.

După o boală grea și îndelungată și-a dat nobilul suflet în mâna Creatorului în 13 Ianuarie a. c. la 7 ore sara în Budapesta, unde era să-și caute alinare durerilor și recăștigarea sănătății, departe de împrejurimea care îl iubea și pentru care cu atâta zel, iubire și abnegațiune a muncit în viața sa. Episcopul Vasile abia de patru ani venit în scaunul episcopiei noastre, a săvârșit și a pus la cale atât de multe și frumoase lucruri pentru prosperarea diecezei încât putem să zicem cu s. Scriptură: «Sfârșindu-se curând a plinit ani îndelungați». (c. Inț. c. 4.)

Episcopul Vasile și-a pus piciorul în dieceza noastră cu pregătirile de-a aduce în îndeplinire un dor de mult simțit și arzător al diecezei de-a avea reședință, localități pentru seminar, școlile preparandiale corepunzătoare și să-și vadă prin aceste stabilite sediul episcopiei. Numai vitegimea timpului și fortuna grea ce ne-a împrejmuit patria noastră și pe noi, a împiedecat săvârșirea acestui lucru mare.

Episcopul Vasile a pus temelie la mai multe fundațiuni, cari au menirea să aducă roduri frumoase pentru prosperarea bisericii și în fine văzându-și boala agravându-se au făcut dispozițiuni în urma cărora dieceza ajunge la capitale foarte însemnate, punând cea mai mare parte din averea sa câștigată cu mare căruțare, pe altarul bisericii noastre diecezene. Despre toate acestea, la timpul său clerul va lua știre detalată.

Când așteptam să vină acasă sănătos și să-și continue firul lucrărilor sale pentru prosperarea diecezei frumoase și estinsă, în 16 j. c. trenul ne aduce trupul nelnsușefit al Părintelui diecezei noastre.

In fața acestui costlung stăm amușiți de durere și exclamăm: Doamne și asta a trebuit să o ajungem, acum în timpurile acestea extraordinare de grele, când aveam lipsă atât de arzătoare de acest înțelept Arhieru, — după atâtea pierderi nespuse de dureroase și așa de curund?

Inșă trebuie să ne plecăm cu resignațiune înaintea Provedinței dumnezeiești, zicându-ne: cine poate să scruteze căile Provedinței?

Ceeace mai putem face, în fața acestui prea trist caz este: fiind cu dreptă recunoștință cătră repausatul în Domnul Episcopul Vasile să ne rugăm lui Dumnezeu pentru odihna sufletului lui, a bunului nostru Părinte și Arhieru.

De aceea mă rog ca Veneratul Cler, după primirea acestui Cuvânt îndată să dispună ca în trei zile după olată să se tragă clopotele la ficare biserică, — demineata la amiază și sara; să vestească poporul credincios dureroasa moarte a Părintelui Episcop, să celebreze o sfință liturgie cu paratus, la care să invite și pe credincioși să la parte, uninduși rugăciunile cu ale preotului pentru odihna Părintelui nostru sufletesc! Să ne rugăm și ca să se îndure Prea Bunul Dumnezeu să dispună în strălucitul scaun al decedatului, un Părinte bun, aprins de zel sfânt cătră casa Domnului și cu iubire cătră poporul credincios, un Păstor după inima lui Isus!

In fine însemn: că la s. liturgie și sevicile sacre unde vine a se pomeni episcopul până la numirea aceluia să se pomenească Preșfințitul Arhiepiscop și Metropolit Victor.

Szamosújvár—Gherla, la 14 Ianuarie 1916.

Ioan Georgiu vicar gen. episcopesc.

Eroii noștri.

— Vila Langendorf —
Ce ne-a povestit un colonel.

Un colonel austriac ne-a povestit povestea de la vale Induioșătoare și foarte caracteristică soldatului român.

Este atâta poezie în scena aceea emoționantă, încât nu ajung cuvintele ca să o spunem întocmai. Ca să caracterizezi spiritul de jertfă și nobleța inimei soldatului român, și-ar trebui ceva mai mult decât cuvântul. Într'adevăr, pentru soldatul român nu cresc atâtea flori în văile și poenile Ardealului, câte ar trebui să-î incunune fruntea și când îi descrii vitejia, ar trebui să folosești în loc de condei și cerneală, o rază de soare pe care s-o inmoi în rouă.

Colonelul austriac n-a cunoscut până mai deunăzi pe Români, decât din descrieri și din spusele altora. Dânsul știea, că poporul român este neam de păstor și trăește în păduri, unde se luptă cu urșii și mănăie, «mămăligă». Poartă «opiinka» și cântă «daios» și este un tip de frumuseță bărbătească. Incolo? Ce să mai știe soldatul eminent, un veșnic curțisan al vieții despre «walachische Volk»?

Și după ce i-a cunoscut, astăzi colonelul austriac este fericit că poate rosti două-trei fraze în limba românească:

«Domnule, cunoaștem cu toții scene emoționante din războiu și știu că soldatul român este unul dintre cei mai mari eroi ai lumii.

«La laudat Hindenburg adeseori și la laudat începând de la Woyrsch până la generalul Kövess aproape toți combatanții armatelor. Vitejia eroilor români dela Ivan-gorod, Lemberg, Przemysl, Gorlice, statornicia soldatului român în Italia, Serbia și Bucovina este ținta admirației. Cunoaștem cu toții bine istoria războiului și nu putem nega, că Românii au crescut în fața noastră. Dvoastră, Românii sânteți un element de cultură și disciplina poporului român e frapantă.

«Da să nu crezi că discipina aceasta pornește din teroare. Poporul român trebuie să vadă în tot locuitorul monarhiei un frate, un frate în suferință și în bucurie. Și tot astfel la rândul nostru, noi avem o singură datorie: să iubim elementele istorice ale imperiului habsburgic.

«Nu mă abat însă pe câmpii sociale și nu voi face politică. Îți voi istorisi o poveste, pe care am auzit-o dela un coleg: colonelul Langendorf, comandantul regimentului 51, compus în majoritate absolută de Români.

«Colonelul Langendorf este un soldat adevărat: își iubește supușii și supușii lui îl iubesc. Ca un om mai bătrân, bineînțeles, un războiu de lungă durată, cum este și al nostru, l-a atins sufleteste și pe el. Colonelul Langendorf, este pe câmpul de luptă de la începutul războiului și nici odată nu s-a lăsat congediat. A suferit cu «flăcâii săi»

și nu a abuzat de beneficii. «Dacă soldatul meu nu doarme în pat cu perne de puf și dacă nu se acopere cu plapomă de mătase, așa putea eu să am altă odihnă decât a fanului?... Și colonelul Langendorf, care în tinerețe dansa cu prințese menuețe, dormea supt cerul înstelat, în fin... Și la asalt apuca și dânsul o baionetă și fuga cu flăcâii.

«Pe colonelul Langendorf l-au iubit supușii săi cu iubire de copil.

«Astă vară, i-au făcut un cadou, care a suprins pe toți superiori armatei. Regimentul 51 se afla într-un codru străvechi în Las Pulos, lângă Lokielka. Câteva plutone de soldați români au clădit în câteva zile pentru colonelul lor bătrân un castel de lemn și i au făcut o grădină cu flori. (O, câte mame ar fi udat cu lacrimile lor florile ce au crescut aici...) Castelul era ingenios construit: avea patru camere spațioase, decorate cu brad, cu scoarță de mestecăn și erau pardosite cu scânduri de brad — iar parcul, brodat cu simțământul estetic al popcrului acesta de poet, era unic în felul său: erau sădite în pământul lui mii și mii de violele, pe care le-au cules cu rădăcină cu tot cu trudă soldații români.

«La începutul lui Mai o delegație de soldați se prezintă colonelului, care dormea în tranșeu:

— Măria Voastră, Vă poftim noroc pentru noul cvartir.

Și l-au condus pe colonelul Langendorf în «Vila Langendorf» și ziua «instalării» a fost o serbătoare pentru regiment: a cântat muzica, flăcâii au jucat hora și au cântat doine, iar bătrânul colonel, emoționat până la lacrimi, a fotografiat noul său palat și fotografia a trimis-o soției sale: vezi dragă, ce frumos castel mi-au făcut Români.

Colonelul austriac contește cu povestea. Și se uită la mine. Și caută efectul.

Il gășesc deja. În inima mea simt căldură și ochii mi se fac și mie umezi.

Dragii mei Români... (Și. — d.)

Bucuria Craițel. Din Zăgrab se anunță cu datul de 18 Ian. următoarele:

Capitularea Muntenegrului a produs în cercurile politice de aici și în populațiune, o mare bucurie. Pe palatul banului fălăie drapelul maghiar, croat, austriac și drapelul aliaților. Toate edificiile publice și multe case private sunt pavozate. Ziarele apreciază însemnătatea evenimentului în articole înflăcărâte.

«Agramer Tagblatt» scrie: Regele Nichita a continuat războiul ca aliat al Serbiei, ca protejat al Rusiei și ca aliat al Italiei. Așadar sau cu învoirea Italiei și a Rusiei, sau cu o aderare atotă, sau poate în urma vre-unei vrăjbi cu aceste puteri a cerut pacea. Pentru această ultimă presupunere însă nu avem nici o dovadă. De aceea trebuie să credem, că în Roma și în Petrograd s-a ajuns la convingerea că Italia și Rusia nu-i mai pot ajuta mai mult Muntenegrului. Aici sace însemnătatea capitulării Muntenegrului.

SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Asi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice: Budapesta 20 Ianuarie.—Din marele cartier general al nostru se comunică oficial cu data de asi:

In nordul monarhiei.

Violența luptei care decurge la granița Basarabiei, s-a potențat. Eroicele noastre trupe, între cari în prima linie divizia de honvezi din Budapesta, afară de atacurile amintite eri, cari toate au eșuat încă în zorii zilei, au respins până târziu după amiază toate atacurile îndărjite ale unor forțe dușmane preponderante. Intre Toporouca și Bojan dușmanul în diferite locuri a pătruns de câteva ori în tranșeele noastre, dar totdeauna au fost respinși în lupte piept la piept, iar odată au fost respinși cu contra-atac de cătră regimielele de honvezi Nr. 6 și 30. Rușii au îndurat pierderi grele. Terenul dinaintea pozițiilor noastre e acoperit de cadavre rusești. Unele batalioane au numărărat pe sectorii lor câte 300—1000 de cadavre rusești. Celelalte fronturi ale armatei Pflanzer-Baltin au sta teată ziua sub focul artileriei dușmane. Pe frontul care se continuă spre nord în Galiciia-ostică s-a dat o luptă de artilerie de scurtă durată.

La granițele italiene.

Nu s-au petrecut evenimente deosebite.

Câmpul de operații din Balcani.

Nu s-au petrecut evenimente mai însemnate.

General de divizie Hoffer, loc-tiitorul șefului de stat major.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin, 20 Ianuarie — Buletinul oficial al marelui cartier general german e pentru ziua de azi următorul:

Pe câmpul de operații dela vest: Eri seară Englezii folosind pe o estindere de vre-o câteva sute de metri bombe cu gazuri, au atacat pozițiile noastre situate la nord dela Herlinghton. Pe dușman l-am respins cauzându-i grele pierderi. Artileria dușmană a bombardat după plan biserica din Lens. La Tourcoing un aviator al nostru a împușcat din o escadră aeriană dușmană un biplan de război provăzut cu două mitralieze. Focul tunurilor noastre de apărare dela Iser a silit un aeroplan dușman să aterizeze în linia dușmană. Aeroplanul l-am distrus apoi cu focul nostru de artilerie. Asupra marilor stabilimente militare am aruncat eri noapte bombe.

La ost și sud-ost.

In mai multe locuri ale frontului s-au dat lupte de artilerie și ciocniri de patrule.

Câmpul de operațiuni din Balcani.

Nimic nou.

Preseara Crăciunului— în Praga.

Vorbirea părintelui gr. or. Șoșdean jinită soldaților români din Praga. Iubiți ostași!

Odinioară, acum 1915 ani, în noaptea cea sfință a Nașterii Domnului nostru Iesus Christos, Ingerul Domnului împreună cu o mulțime de cete Ingeresti lăuda pe Dumnezeu și zicea: «Mărire întru cel de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace și între oameni bunăvoire!»

Cu aceste puține cuvinte venerau Ingerii lui Dumnezeu atunci, în noaptea cea sfință, Nașterea lui Iesus Christos, arătând totodată și marea însemnătatea a acestei înalte sărbători prin cuvintele Ingerului, care păstorilor, celorși păzeau turmele împrejurul Vifleemului le zicea: «Nu vă temeți, că iată vestesc vouă bucurie mare, care va fi la tot poporul, că s'a născut vouă astăzi mântuitor, carele este Christos Domnul în cetatea lui David.

Cuvinte puține surt acestea și simple, dar plină de înțeles și de un

adânc cuprins, pentru-că ele au făcut atunci, în noaptea cea sfință, să salte de admirare, de frică și de bucurie inimile simplilor păstori. Și dacă atunci, cu atât mai vărtos astăzi, în aceste zile de grea încercare, vor face aceste cuvinte să salte de bucurie inimile tuturor creștinilor adevărați cari își așteapta și primesc mântuirea dela Christos Domnul, carele s'a născut în leslea Vifleemului!

Și cum nu, iubiților ostași, când nașterea aceasta, vestită atunci de cetele Ingerilor este o veste de cea mai mare bucurie, spunând atunci păstorilor și cu ei la toată suflarea, că s'a născut pruncul Iesus, dorirea tuturor prorociilor, bucuria tuturor dreptilor și nădejdea tuturor păcătoșilor. Pentru-că lumea perduse mult din cunoștința lui Dumnezeu, și cunoștința să pierduse căile binelui, ale virtuții, și apucase pe căile pusti ale păcatului.

Și iată deodată răsări departe, în Vifleemul Iudeii un soare minunat, a cărui rază strălucitoare străbătea toate marginile pământului cu strălucirea lcr. Și acest soare minunat, iubiților ostași, este Christos, a cărui naștere astăzi o sjunăm.

Prin Christos neamul omenesc să

înolește din nou, după chipul și asemnarea lui Dumnezeu cea de demult. Prin Christos ochii oamenilor, plecați spre cele pământesti, să îndreptează iarăși spre cele cerești, spre Dumnezeu.

Prin Christos am învățat cu toții a cunoaște pe unul adevărat Dumnezeu și a ne închina lui cu Duhul și cu adevărul. Prin Christos a primit omeneimea și primește și astăzi neamărate daruri și binefaceri.

Și dacă cuvintele lui Christos, sămănate de El însuși, de învățăcelii lui și de urmașii acestora. — privitye în lumina întâmplărilor extraordinare ale zilelor de astăzi, n'au străbătut încă în toate colțurile pământului, și și unde au străbătut la urechi, n-au prins încă adânc rădăcini în inimi, această împrejurare să nu vă săbiască credința, să nu vă micșoreze nădejdea în D-zeu; din contră, cu atât mai mult să credeți și să nădăjduiți în atot-bunătaea și atot-înțelepciunea lui Dumnezeu, cari vor face, ca evanghelia lui Christos, precum până acum, așa și în zilele de astăzi, să pătrundă și să străbată, tot mai mult, tot mai puternic, tot mai adânc în inimile și mințile oamenilor, să aducă astfel roada binecuvântată și mult așteptată. De aceea dragii mei,

v'am adunat în acest sfânt ajun al Nașterii Domului nostru Iesus Christos în jurul nostru, ca cu toții să mergem cu cugetul și cu sufletul la păstorii din jurul Vifleemului și împreună cu ei să aflăm și noi pe pruncul cel nou născut, culcat în iesle, înfășat în scutece și purtat în brațe de mamă omenească. Și să ne împreunăm și noi glăsurile noastre omenești cu cântarea Ingerilor, cântând și noi împreună cu ei: «Mărire întru cel de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace și între oameni bunăvoire», venind astfel și noi lumii întregi Nașterea lui Iesus Christos, care este un praznic mare, de bucurie pentru omeneimea creștină și pentru fiecare am deosebit.

Și fiind-că voi, dragii mei viteji, în urma zilelor dureroase de astăzi, ce le trăim, sunteți aruncați aici, în această mare de streini, din cele patru colțuri ale Monarhiei, locuite de români, și astfel sunteți departe, de căminul vostru, de părinți, eoții, prunci, rudeni, și cunoscuți, și deci nu puteți gusta acest mare praznic al Nașterii Domnului nostru Iesus Christos întocmai după credința și obiceiurile noastre strămoșești, ne-am ținut de datorință, ca păstori suflatești ai voștri, orânduți aici de su-

prema conducere a armatei, ca împreună cu concursul mai multor binevoitorilor ai voștri să vă procurăm o modestă desfăcure sufletescă, să vă facem o mică iconă a obiceiurilor noastre strămoșești de acasă, ca de praznicul cel mare al Nașterii Domnului nostru Iesus Christos să vă fie depărtarea de ai voștri, mai ușoară, mai suportabilă, și să-î serbăm acest praznic cu toții împreună, ca adevărați creștini și români, cu bucurie, cu încredere în Dumnezeu și cu nădejdea zilelor mai bune, mai fericite, cari vor să vină!

Iar această credință și nădejde, să vă îndemne, ea întotdeauna, tot mai mult la îndeplinirea fără regret a datoriilor voastre, de ostași eroi, față de tron și patrie, datorințe favorite din proverbiale, loialitate și supunere a poporului nostru.

Și acum dragii mei, în ajunul acestui mare praznic al Nașterii Domnului nostru Iesus Christos, să ne înălțăm, cu toții rugăciunile la Tatăl cerec, rugându-l ca pe bunul nostru Monarh Francisc Iosif I, să n'le țină la mulți ani!

Răscumpărarea felicitărilor

de anul nou pentru soldații răniți din Turda.

5. Ilustratarea Sa Dl. Ioan cav. Mezel jude de Curie în Budapesta 10 cor. 6. Doamna Eleanora Ilan preoteasă în Grind 5 Cor. 50 fil. 7. Părintele Simion Simoilă și soția sa Zamfiră din Ocilțul mic 6 Cor. 8. Ofenbaiz prin Dna Ana Gan dela: George Cloropar 20 fl. Todor Drăgan 30 fl. Ioan Barb 50 fl. Ioan Tomade 20 fl. Lazar Chirilă 1 Cor. Gligor Tomade 40 fl. Ioan Giurgiu 20 fl. Vasile Bumb 30 fl. Ioan Tomade 20 fl. Gavrilă Terean 1 Cor. Alexandru Terean 20 fl. Constantin Bumbuț 40 fl. Ana Zăcă 40 fl. Todor Lup 40 fl. George Terean 1 Cor. Petronela Bologa 2 Cor. Alexandru Muntean 2 Cor. Fica Danciu 1 Cor. Ana Gan 2 Cor. Vasile Gan 2 Cor. Vasile Gan jun. 1 Cor. — total 16 Cor. 70 fil.

10. Doamna Paulina Jonetta din Câmpeni 10 cor. și 80 ouă. 11. Vaidasig prin D-na Veronica Hoportean dela: Veronica Hoportean 8 cor. Maria Stoica 2 cor. Sofia Stoica 2 cor. Juliana Ognean 2 cor. Amalia Hoportean 1 cor. Anastasia Hoportean 1 cor. v. d. Joana Boldor 1 cor. v. d. Maria Hoportean 1 cor. Dala mai multe femei 7 cor. — total 25 cor.

12. Doamna Terezia Cloran preoteasă în Valea-Lupșa 8 cor. 30 fil. 13. D-l Alexandru Crișan 8 cor. 14. Miheșul de câmpie prin D-na Agapia Șuevan dela: Agapia Șuevan 5 cor. Anica Blenche 4 cor. Maria Clotăuș 3 cor. Rozalia Roșiu 1 cor. Veronica Cărian lui Jacob 1 cor. Gapia Harfănuș 1 cor. Anica Rad lui Artemie 2 cor. Maria Zimbrea 2 cor. v. d. Ana Bulcam 1 cor. v. d. Todolia Hulpa 1 cor. Marinca German 1 cor. v. d. Gapia Piscutean 1 cor. Palagia Piscutean 1 cor. Maria Almesian 1 cor. Joan 1 cor. Părăschiva Clotăuș lui Iliu 2 cor. Lenia Clotăuș 60 fil. Todolia Blălean 1 cor. Lohia Săligian 60 fil. Maria Nistor lui Vasile 1 cor. Anica Zăhan 40 fl. v. d. Nastasia Piscutean 40 fil. Anica Costelean 40 fil. v. d. Anica Părăean 1 cor. Iana Sărb 60 fil. Anica Jucan lui Jacob 1 cor. Anica Jucan lui Dumitru 1 cor. Ileana Săligian 1 cor. Nastasia Nistor lui Dumitru 1 cor. Gafta Piscutean 50 fil. Irina Șeulean 80 fil. Nastasia Negrea 40 fil. — total 38 cor. 70 fil.

Pentru aceste marinimoase ajutoare exprimăm cele mai sincere mulțămiri în numele ostașilor și le dorim tuturor răsplătă cerească însușită. Turda, 24 Decembrie 1915. Reuniunea femeilor române. Lucreția Murdășanu, președintă. Eugenia Dr. Răju, secretar.

Conflict diplomatic și de arme. Ziarul „Utro” scrie la loc de frunte:

După părerea cercurilor conducătoare, Grecia s-a decis, că dacă ententa și pe mai departe va viola drepturile ei suverane, ea nu va mai continua cu atitudinea de până acum de așteptare și nesigurantă. Conflictul diplomatic se pare a fi de neînălțurat și nici ciocnirea cu armele nu e un lucru eschis.

Ajunul Crăciunului românesc în Viena.

Serbarea din „Rathaus” — Cuvântarea Esc. Sale generalului Sandru. — Alte cuvântări. — Cântări în cor și solo. — Distribuirea darurilor. — „Raport particular în-târziat”. — Traismauer, 7 Ianuarie n. Eel în 24/6 Ianuarie n. s'a serbat în marea sală din „Rathaus” în Viena ajunul Crăciunului românesc. D-l primar al Vienei Dr. Weiskirchner, care pare a fi un bun amic al neamului românesc, a pus grandioasa sală la dispoziție. Serbarea a fost aranjată pentru scumpul nostru soldați români din monarhie în prezența Ex. Sale d-lui general de divizie Sandru, care venise să asiste ca reprezentantul celei mai înalte autorități militare, în locul arhiducei Salvator care din motive sanitare a fost nevoit a sta acasă. Inițiativa serbării a fost luată de comitetul Românilor pentru ajutorul

Pentru sârmanii soldați români, cărora li s'au amputat picioare sau mâni și cari și-au pierdut lumina ochilor“.

Transport din n-ruil trecut 12688 c. 45 f.

Spre a să perpetua frumosul obicei și spre a contribui și feldiorienii la ușurarea suferinței iubiților noștri viteji tinerii: Emilian Taus, Alexandru Maelat, Ioan Maelat, Ioan Taus, Gheorghe Gavrilă, Costantin Eftin, Gheorghe Grecu, Gheorghe Hisan, Alexandru Coman, Gheorghe Eftin, Gheorghe Taus, Ioan Bodeanu, Gheorghe Grecu, Ioan Olăvinar, Gheorghe Grozea, Ioan Oprea, Ioan Grecu, Gheorghe Meiu, Achim Dreghici și Gheorghe Oros, la propunerea, insistența și sub conducerea d-lui inv. dir. Ioan Sporea, ajutat și de colegul său Ioanichie Zichil, au colindat în ajunul Nașterii Domnului Nostru Isus Cristos, și au încasat suma de 51.68 cor.

Cu această ocaziune au contribuit următorii domni: Basil Perța 6 cor; Ioan Sporea 3 cor.

Câte 1 coroană: Ioan Bratu, Teodor Părvu, Gheorghe S. Pălța, Achim Taus, Ioan Crisbășan, Gheorghe Popșter, Achim Dragoș și Iosif Micu.

Ioan Sibian 80 fileri.

Câte 60 fileri: Achim Maelat și Achim Irimie.

Câte 50 fileri: Ioan Tăban, Ioanichie Zichil și Ioan Costandin.

Câte 40 fileri: Ioan Micu, Alexandru Taus, Elena Badiu, Ioan Maelat, Neculai Porumbu, Gheorghe Nan, Gh. Chelament, Ioan Chelament, Ioan Beneș, Zinca Tăban, Ioan Morariu, Achim Dreghici, Gheorghe Nan, Măcinica Raucă, Simion Costandin, Zinca Cristoloveanu, Gheorghe Oprea, Marie Eftin, Nicolae Somoșca, Gheorghe Micu, Ioan Maelat, Petru Roman, Gheorghe Taus, Gheorghe Motoașcă, Achim Eftin, Ioan Maelat și Ioan Costandin.

Gheorghe Sibian 34 fil.

Câte 30 fileri: Gheorghe Maelat, Neculai Butic, Ioan Maelat, Gheorghe Bodeanu, Costandin Eftin, Achim Coman, Ioan Taus, Gheorghe Dragoș, Elena Vlădăreanu, Vasile Crisbășan, Achim Maelat, Ioan Răducan, Zinca Maelat, Gheorghe Nistoric, Irimie Hism, Iosif Popșter, Ioan Dragoș, Gheorghe Micu și Maria Popșter.

Câte 20 file-i: Gheorghe Bodeanu, Papp István, Ana Maelat, Irimie Sibian, Ioan Coman, Elena Vlădăreanu, Irimie Aftin, Iosif Taus, Achim Popșter, Gheorghe Grecu, Ioan Oprea, Gheorghe Zaharie, Elena Popșter, Gheorghe Grozea, Zinca Popșter, Gheorghe Eftin, David Ciofetc, Paraschiva Eftin, Gheorghe Grozea, Ioan Bratu, Gheorghe Bărsan, Ioan Porumbu, Elena Ghișu, Ioan Olăvinar, Ioan Grecu, Ioan Grecu, Ioan Tăban, Ioan Costandin, Gheorghe Taus, Avram Coman, Ioan Sibian, Gheorghe Szöcs,

Ana Bretu, Ioan Bodeanu, Ana Sandu, Elena Coman, Achim Costandin, Gheorghe Coman, Elena Vlădăreanu, Achim Grozea, Ioan Costandin, Ioan Stolan, Iosif Nan, Gh. Drăgheci, Vasile Stanciu, Teodor Dragoș, Ioan Gavrilă, Gh. Drăgheci, Maria Tăcușan, Ioan Părvu, Gh. Măreș, I. Taus, Gh. Olăvinar, Gh. Taus, Ioan Tăban, Gh. Eftin, Gh. Coman, Z. Drăgheci, T. Taus, G. Costandin, Vic. Costandin; Ana Balcu 16 fileri.

Câte 12 fileri: Achim Maelat și Gh. Costandin.

Câte 10 fileri: Maria Popșter, M. Stanciu, M. Gridan, I. Grozea, E. Olteanu, I. Gridan, Gh. Drăgheci, N. N., S. Taus, Ioan Urs, Ioan Morariu, Ioan Părvu, G. Borcoman, S. Grozea, A. Maelat, A. Părvu.

Gh. Taus 8 fil. și I. Szöcs 6 fil. Laolaltă 51.68

D-l Teodor Pănzăan inv. dir. perz. Sancel . . . . . 2 —

La olaltă 12742 c. 13 f.

ȘTIRI.

— 20 Ianuarie n. 1916.

Necrolog. Jahnicii subșcriși cu inimă frântă de durere aducem la cunoștința tuturor rudenilor, pretinilor și cunoscuților, că iubita și scumpa soție, fiică, soră, mătușă, vară și cumnată Ludovica Deac n. Pop preteasă 1 gr. cat. după grele și îndelungate suferințe suportate cu resemnătate adevărată creștinească — provenite mai vârtos din pierderea zdrobitoare a unicului său fiu drag Horațiu, pe câmpul de luptă — provăzută cu sfințele sacrameente și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului, Dum'nescă în 16 Ianuarie st. n. la 5 ore dimineața, în anul al 46 a vieții sale și 28 ai fericitei căsătorii. Osemintele scumpii defuncte se vor așeza spre odihnă vechiică Marți în 18 Ianuarie la 12 ore din zi, în cimitirul parohial, iar serviciul divin pentru odihna sufletului repausatei se va servi în 20 Ianuar în biserica gr-cat. din Păcleșa. Păcleșa, la 16 Ianuarie 1916. Dormi în pace suflet rânt de dorul iubitului tău fiu David Deac preot gr-cat. ca soț Ștefan Pop preot gr-cat în deficiență, ca tată, Alexandru Pop casar la fil. „Economul” din Gheria, ca frate; fiicele Aurălia și Irina, nepoate, Dionisiu Deac preot, ca cumnat Isidor Deac prepr. soția, ca cumnat și fiul Teodor, Augustin, Traian Romul, Ioan, Miha, ca nepoți Irina Deac ca cumnată, Iuliana, Olimpia ca nepoate Ioana Deac, ca cumnată Ioan Chintăuan preot, ca var; fiul și fiicele Ioneș Pop, ca var Ales. Dascal econ., ca var.

Un comuncat oficial. Ni s'a trimis spre publicare următoarea depeșă oficială a d-lui Ministru de interne către d-l vicecomite al Comitatului Brașov:

Pentru procedere conformă vă comunicăm că suprema comandă militară din Belgrad înlocuiește, până la altă dispoziție, autoritățile indicate în pctul 3. b. al circulației mele Nr. 40.500, având sfera de activitate asupra Serbiei întregi și competența de a libera licențe militare; că la secția de pasporturi a numitei Comande sunt de a se trimite și certificatele elazulate în regulă respective pasporturile vidimate cu indicația scopului de călătorie și în fine că trecerea peste frontiera sârbească este permisă de aici încolo nu numai la Zimony-Belgrad, Keveva-Semendria ei și la Jagodina.

— x —

Mulțămire. Domnul Ioan Sabadeanu comersant a dăruit fondului bisericei noastre 25 cor. din incidentul aniversării a 80-a a zilei sale onomastice; bunul Dumnezeu să-l învecinească încă de mulți ani înainte! D-l Petru Pop jude de tribunal în p. a dăruit 20 cor; dl Petru Dumitru funcționar de poștă 6 cor. și dl Petru Petric concealst municipal: 5 cor. Esprimăm și pe această cale generoșilor dăruitori cele mai căduroase mulțămiri! Brașov 20 Ianuarie n. 1916. Curatorul bisericesc.

La masa studenților «V. Onițiu» au contribuit: D-na Ana Ghiba din Săliște 20 cor. ca un smerit primos de recunoștință pentru învățătura cea bună pe care a primit-o fiul d-sale Oprea dela răposatul director și pentru îngrijirea părintească, ce i s'a dat la masa studenților. D-l Dr Ioan Popescu avocat în Reștinul-săseșc 10 cor. în loc de felicitări de anul nou. D-l Dr. Aurel Halic din Lipova 10 cor. în loc de felicitări de anul nou și 30 cor. în amintirea profesorului Dr A. Sădean. Părintele Ioan Broșu din Dârstele-Brașovului 10 cor. ca răscumpărarea felicitărilor de ziua numelui.

Primească marinimoșii donatori, sincere mulțămiri. Direcțiunea mesei studenților.

Limba germană în Boemia. Din interese de stat s'a decretat pentru Boemia întreagă limba germană de limbă oficială.

Greva beutoirilor de bere în Bavaria. Decând s'au scumpit prețurile berii în Bavaria se remarcă o scădere a consumației de 15 la sută. Celase înseamnă că veseli bavarezii s'au pus și ei pe picior de război cu »Halbele.

Dar marinimos. Doamna și d-l major P. Benția au dăruit 50 coroane la fondul »I. Balulescu» pentru subvenționarea internatului-orfelinat de fetițe. Dumnezeu să le răsplătească însușit. Sidonia Petrovici, cassieră.

Desertor. Glotașul Karl Freisz, născut în anul 1898 în Budapesta, care a fugit în 29 Octombrie 1915 din stațiunea Klado, este declarat de desertor. Magistratul orășănesc.

Avis. Subscrisul avizeaz onorabil clientelă, că preluând cancelaria fostului avocat în Lipova, a actualului jude la curtea de Apel din Segedin a Magnificenței Sale d-lui Dr. Alexandru Maria, mi-am mutat cancelaria advocațială din Câmpeni la Lipova. 1—2. Dr. Ioan Hămbășian adv.

Duminecă în 23 Ianuarie este deschisă farmacia la urs a d-lui Carl Schmidt, din coltu străzii Hirscher și orfaniul, dela 12 la prânz până la 9 ore seara.

Poznașul, calendarul umoristic ilustrat al lui Harald Calandar a apărut pentru anul acesta în a III-a ediție. Cum și această va fi epuizată în curând și o altă ediție nu se va mai face, se recomandă procurarea acestui calendar plin de umor de actualitate.

Apollo Bio. Program pentru Sâmbătă și Duminecă, 22 și 23 Ian. n.: Seară Nordisk. »Săptămâna Meșter» actualități. »Crăciunul în țara dușmanului», comedie în 2 acte. »Cele mai noi comunicate de pe frontul austro-ungar actualități». »O excursie nesuceasă», comedie amuzantă. »Mincluna» mare dramă socială în 4 acte. »Ocazia aduce iubire» umoristic.

Publicațiune. Ordinațiunile existente în vigoare, referitoare la ajutorarea membrilor lipsiți din familiile

celor plecați în război deși în principiu sunt în deplină consonanță cu cele dispușe de articolul de lege XI ex 1883 — nu ofer posibilitatea, ca membrul cel lipsit al familiei celui plecat la război și în acel caz să capete ajutor, dacă cel plecat la război este înrolat ca ostaș activ sau dacă este chemat să-și facă datorița de a-și deservi obligamentul de ostaș. pe 1. 2. 3. sau 4 ani, chiar și dacă cel ce s'a prezentat înainte de a se fi prezentat, nu a ținut ei pe membrul familiei acum de ajutorat și dacă membrul lipsit al familiei numai dela plecarea la miliție a ajuns în starea de a fi susținut de cel dus la miliție.

Având în vedere, că plânsurile ce se nasc din aceste dispozițiuni legale sunt drepte: Oficiul regnicolar pentru îngrijirea de ale războiului a decis, a crea din mijloacele proprii posibilitatea de a satisfacere pretenșiunile ivite din asemenea cauze.

Fiindcă această acțiune de ajutorare pe întreg teritoriul țării numai în acel caz se poate realiza cu luțea recerută, dacă acțiunea se descalcăsează: de aceea roagă oficiul regnicolar pentru îngrijirea de ale războiului pe comiții supremi al fiecărui comitat, ea fiecare pe teritoriul municipiului său în asemenea cazuri excepționale, când adevărat este dovedit, că un membru din familia celui dus la miliție ca soldat activ prin boală sau alt neceaz, ivite în timpul de când a plecat ei la miliție, sau ivite tot în același timp prin moartea celui ce susține familia, dacă e dovedit deci, că respectivul membru al familiei este avizat de a fi susținut de cel plecat la miliție, — în acest caz comiții supremi să dispună, ca respectivul membru sau respectivii membrii al familiei să capete un ajutor care să fie egal cu ajutorul cel capătă dela stat acei membrii al familiei a căror rudenii nu fac serviciul activ.

Rog familiile interesate ale orașului Brașov să se prezenteze în zilele de lucru dimineața dela 8—12 înainte de prânz înaintea comisiei de coascriere, care se întrunește în localul din casa statului în fiecare zi de lucru. — Primariul orașului.

Un scriitor cu praxă a fiă îndată aplicare în cancelaria mea advocațială. Dr. Nicolae Ionescu avocat în Caransebaș.

A apărut: „Cartea soldatului”

cel mai potrivit dar de Crăciun și de Anul nou pentru soldații noștri aflători pe câmpul de luptă sau prin spitale.

Această prețioasă carte conține, pe lângă numeroase ilustrațiuni, următoarele capitole: Calendar pe anul 1916.

Un mănunchiu de rugăciuni. Poezii de război și cântece. Din vitejiile soldatului nostru. În amintirea eroilor noștri. Jertfa femeii române. Multe și de toate.

Prețul acestei cărți valoroase care conține 8 coli de tipar, este numai 50 fileri plus 10 fileri porto și se poate comanda și cumpăra la redacția „Gazetei Transilvaniei” Brașov (Brassó) Strada Prundului 15.

Președintar: Tip. A. Mureșianu : Branice & Comp. Redactor responsabil: Ioan Lucea

și a descrie e posibil — a fi în mijlocul vostru, soldații români cari cu sângele și cu viața voastră a-ți scos din țară dușmanii noștri a-ți salvat patria de dușmanii urgisiți.

Merit, mare merit vi să cade vouă, dar și mai mare răsplătă nobilă pentru deosebita voastră vitejie recunoscută și admirată nu numai de noi și de aliații noștri, ci chiar și de dușmanii noștri. În clipe furtunoase, în clipe cari răpesc slaba minte ome-nească, voi n'ați știut, n'ați cunoscut altceva decât: credința neștrămutată pentru împăratul nostru și vitejie fără hotare pentru patria noastră. Faptele voastre sunt mari, gloria voastră e nobilă, virtutea voastră e dulce, dar vitejia voastră nu știu să spun cât e de mare, iar numele și istoria voastră e veșnică. Iată de ce scumpul și bunul nostru împărat vă este recuoscător.

Să trăiască împăratul nostru. Să trăiți și voi iubiții mei soldați!

Din sute de piepturi răsună strigătul »Să trăiască». Muzica militară întonează »Imnul imperiale» apoi să urcă pe tribună parohul militar părintele Roșca care cu cuvinte aprinse și calde spune că Ivangorodul, Brest-Litovsk-ul

și întreaga Serbie dimpreună cu capitala sa Belgrad, au căzut în urma eroismului soldaților români.

După terminarea discursului părintelui Roșca un cor compus de câțiva harnici învățători, actualmente înrolați sub drapelul reg. 64 din Orăștie de prezent în Viena, mângâie inimile răniților cu colinde cari au plăcut tuturor soldaților. După aceea să urcă pe tribună parohul militar greco-catolic Dr. Iulia Hosszu, care cu cuvinte frumoase și cu o dragoste caldă românească binecuvântă credința și vitejia soldaților. Apoi într-o liniște profundă, urcă podiul flica d-lui Florian din Brașov căsătorit în Viena cu un domn Eitel spre a-ne distra cu vocea sa frumoasă și cultivată, cântând bucăți clasice din Bredicean. A plăcut și a fost aplaudată cu deosebire »Măi bădiță bădișor». Tot doamna Eitel a cântat la pian piesa »Păstorul cu oile pe dute» și imnul nostru național »Deșteaptă-te române».

Înainte de a se începe distribuirea darurilor, s'a ridicat din mijlocul soldaților prezenți un tânăr »Gefreiter» improvizând o cuvântare, care a electrizat întreg auditorul. Tânărul soldat, despre care am aflat că este

unul dintre cei mai însușești advocați ai noștri din Ardeal, după ce a arătat scopul acestei serbări strămoșești, ne a vorbit despre trecutul neamului, despre rolul pe care l-a jucat orașul Viena în ninsuștele Românilor îndreptate spre ridicarea neamului românesc, ne-a vorbit în fine despre eroismul soldatului român în luptele pe cari le-a purtat raonarhia noastră și-a încheiat cu urări de bine și de fericire la adresa bunului nostru împărat și rege.

Vorbirea plină de înțeles a înimiosului cuvântător care a fost călduros felicitat de cel de față, a lăsat să incoltească în sufletele tuturor nădejdea în zile mai bune.

A urmat apoi împărțirea darurilor, distribuindu-se aproape 2000 pachete cu portofeluri, cărți de rugăciuni, pălării etc. etc. După distribuie soldații s'au reîntors la spitalele lor, mângâiați și fericți că au putut fi de față la o serbare atât de înălțătoare de inimă.

Un asistent.

„ARMONIA”

Cassa de economii soc. pe acții în Cincul-mare, Nagysinki takarékpénztár, részvénytársaság.

Convocare.

P. T. Domnii acționari ai casei de economii „ARMONIA” se invită — în sensul §§-lor 14—27 din statute — la a

XII-a adunare generală ordinară

care se va ține în Cincul-mare la 26 Februarie 1916, la orele 10 a. m., în edificiul institutului.

Obiecte de pertractat:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere.
2. Prezentarea bilanțului.
3. Distribuirea profitului curat.
4. Fixarea marcelor de prezență pro 1915.
5. Alegerea alor 2 membri în direcțiune cf. §-lui 30 din statute.
6. Alegerea comitetului de supraveghere.

Domnii acționari, cari — în sensul §-lui 17 din statute — voesc a participa la această adunare în persoană sau prin plenipotențiați sunt rugați a-și depune la cassa institutului nostru, eventual la cassa institutelor „ALBINA” din Sibiu sau „FURNINA” din Făgăraș, acțiunile și eventual dovezile de plenipotență cel puțin cu o zi înainte de adunarea generală.

Cincul-mare, la 14 Ianuarie 1916.

Direcțiunea.

Meghivás.

Az „ARMONIA” takarékpénztár t. c. részvényesei — az alapszabályok 14—27 §§-ai értelmében — Nagysinken 1916 február hó 26-án d. e. 10 órakor az intézet épületében megtartandó

XII-ik rendes közgyűlésre,

meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése
2. A Zárószámadás előterjesztése.
3. A tiszta nyereség felosztása.
4. A jelenléti díjak 1915 évre való megállapítása.
5. 2 igazgatósági tagnak választása a 30 §- értelmében.
6. A felügyelő bizottság választása.

A részvényes urak, kik — az alapszabályoknak 17 §-a értelmében — személyesen vagy meghatalmazottak által részt akarnak venni, kéretnek, részvényeiket és esetleg meghatalmasítási okmányaikat is az intézet pénztáránál esetleg a Nagyszoben székelő „Albina” vagy a Fogarason székelő „Furnica” pénzügyintézetek pénztáránál legalább egy nappal a közgyűlés előtt betétbe helyezni.

Nagysink, 1916. Január, hó 14-én.

Az igazgatóság.

Contul Bilanț pe 1915. — Mérleg számla 1915 évre.

ACTIVA — VAGYON.	K. fl.	PASIVA — TERHER	K. fl.
Cassa — Pénztárközvet	2592.02	Capital societar — Alaptőke	100000—
Cambii de bancă-Bankválték	205066	Fond de rez. — Tartalék alap. 32550—	
Cambii cu asigurare hipotecară-Jels. biztosított váltók.	124152	de penziune — Nyugdíjalap 2420 05	34970.95
Efecte — Ertekpapírok	10733.95	Depoziteri spre fructific.—Takarék betétek	240058.75
Edificiul institutului—Banképület	34000—	Scopuri de binefacere — Jotekony csélek	65—
Mobiliarul instit.—Bankberend	2000—	Divid. neridic.—Fel nem vett osztalékok	167—
Conturi curente — Folyó számlák	5832.19	Int. tranzit. acticip. — Előlegesenett kamatok	4923 50
Realități — Ingatlanok	5127.72	Profit net — Tiszta nyereség	9454.60
			389503.88
			389503.88

Contul Perdere și Profit.—Veszteség és nyereség számla.

DEBIT—TARTOZIK.	K. fl.	CREDIT — KÖVETEL	K. fl.
Interese — Kamatok:		Interese de escont — Leszámitolási kam.	31087.65
Pentru depuneri-Betétek után 12,114.56		Chirie de edific. — Bankép. berjöv.	1200—
„ reescont — Visszleszámitolás után	1898—	Pro diverși — Egyéb jövedelmek	662.90
„ fondul de rezervă — A tartalék alapnak. 1550.—		Venit dela efecte. Érték papírok jöv.	197.60
„ fondul de penz. — Nyugdíj alap után 136.98	15.699.54		
Spese — Költségek:			
spese de birou-irodai költségek 1009.83			
salare — fizetések	2880—		
Márca de prezență — Jelenléti díjak	455—		4404.83
Contribuție — Adó:			
dare directă și arunc. comunal-egyenés és községi adó 1771.72			
10% dare la int. depun. — 10% betéti kam. adó 1211.46	2988.18		
Amortizare din mobilier berendezésből	605.90		
Profit net — Tiszta nyereség	9454.60		
	33.148.05		33.148.05

Cincul-mare, 31 Decembrie 1915 — Nagysink 1915 évi december né 31-én.

Membrii Direcțiunii — Az Igazgatósági tagok:

Ioan Dejenariu m. p. președinte-elnök. Ioan Bastia m. p. Vasile Mărginean m. p.
Moise Buitan m. p. Dănilă Șerban m. p. Ioan Stănuțiu m. p.
Dionisie Stănuțiu m. p. cassar-pénztárnok.

Revăzut și aflat în regulă. — Átvizsgáltatott és helyesnek találtatott.

Membrii comitetului de supraveghere — A felügyelő bizottsági tagok:

Alex. Șerban m. p. președinte-elnök. Moise Brumbeșcu m. p. Iosif Baștia m. p. Nicolae Fleșariu m. p.

TIPOGRAFIA A. MUREȘIANU. BRANȘOȘ & COMP. BRAȘOV

Din Prea Înalta Împunericire a Maestății Sale Apostolice c. și r.

43 c. și r. Loterie de stat

pentru copuri de binefacere civile a țării din Austria. Loteria conține 21,40 Câștiguri în bani gata cu suma totală de 625.000 Coroane.

Câștigul principal:

200,000 Coroane.

Tragerea va fi publică în 10 Februarie 1916 în Viena.

un los costă 4 Coroane.

Losuri se capătă la secția loterilo: de binefacere în Viena III. Vorderer Zollamtsstrasse 5. la direcția loteriel r. u. în Budapesta IX Palatul vama, la colecturi de loterie, trafici. Oficiu de dare, posta, și cai ferate, zarafi. Planul loteriel 1-10 pentru cumpărători gratis.

Specialitate de apă minerală.

Isvorul MATILD din Bodok

este cel mai apreciat reprezentant al apelor minerale alcoolice.

Apă minerală de primul rang

care amestecată cu vin este superioară celorlalte ape minerale.

Bentura de predilecție a cercurilor celor mai înalte sociale

care în urma conținutului și îngrijirii conștientioase și curate a isvorului, se preferă din partea medicilor apei minerale mondial renumite Gieshübler.

Cel mai bun semn

contra falsificărilor a apei minerale MATILD este limpeză absolută până la cea din urmă picătură.

Deposit principal a apei MATILD în Brașov la firma E. O. & L. THEIL, Strada gărei Nr. 25. Telefon 364 se capătă în cele mai multe prăvălii cu ape minerale și în restaurantele mai de frunte.

Cu toată stima

Administrația isvorului, Iosif György, Șepsibodok (Ardeal).

80—200.

Antreprize de pompe funebre

E. TUTSEK.

Brașov, Strada Porții Nr. 3.
vis-à-vis de băcănia Steaua Roșie.

Recomand Onor. public la cazuri de moarte stabilimentul meu cu toate cele necesare pentru înmormântări mai pompoase și mai simple cu prețuri ieftine.

Depou de cosoage de metal ce se pot închid hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea proprie a cosoajelor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de ștejar.

Depou de oșuni pentru monumente și pantlioi cu prețurile cele mai moderate.

Reprezentanță de monumente de marmură, cară funebre proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un car funebru vânt pentru copii, precum și ciolii.

Comande întregi se execută prompt și ieftin iau, asupra-mi și transporturi de morți instrăinătate.

La cazuri de moarte a se adresa

Telefon interurban. 405.

E. Tutsek.

COVOARE

LINOLEUM
PERDELE

TELLMANN & SPEIL

Târgul Grăului nr. 8.

Îngrijim și așezarea de Linoleum cu lucrători experți. Lucrările de Linoleum la Hotel Coroana sunt executate de firma de sus.

Pânzături, albituri de pat, se pot cumpăra cu prețul cel mai convenabil, în alegere mare, prețurile cele mai ieftine la